

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

"Το ταξίδι που πληγώνει"

Εξι πεζογραφήματα του Νίκου Μπακόλα. Εκδόσεις «Χειρό-
γραφα». Θεσσαλονίκη 1995.

Η θέση του Νίκου Μπακόλα στη σύγχρονη πεζογραφία μας είναι αδιαμφισβήτητη, επικυρωμένη και επιβραβευμένη. Έτσι αυτή η μικρή (72 σελίδες) συλλογή μικρών διηγημάτων (23 σελίδων το μεγαλύτερο) στη συντριπτική πλειοψηφία τους ήδη δημοσιευμένων (πλην ενός αδημοσίετου και ενός ξαναγραμμένου) δεν θα έχει τίποτε να προσθέσει στο ήδη γνωστό έργο του, αν ο ίδιος ο συγγραφέας δεν παρουσίαζε τα πεζογραφήματά του αυτά ως μια πολύ ενδιαφέρουσα ενότητα με πρωτότυπο θέμα: Το ταξίδι που πληγώνει.

Μια σειρά από σύντομες ταξιδιωτικές ιστορίες είναι το βιβλίο. Καθαρά αυτοβιογραφικές, γραμμένες από το 1987 έως και το 1995, τοποθετούνται στη χρονική σειρά με την οποία τις έζησε ο συγγραφέας τους. Πρόκειται για έξι ταξίδια, από τα οποία τα πρώτα πέντε αριθμούνται κανονικά (1-5), ενώ το έκτο κατά σειρά χαρακτηρίζεται (όχι μόνο εκ της θέσεώς του αλλά και λόγω του περιεχομένου του) «τελευταίο».

Για τους περισσότερους συγγραφείς, αλλά και για την τέχνη γενικά, το ταξίδι αποτελεί ένα προσφιλέθιμα, αφορμή νέων θετικών ερεθισμάτων, κυρίως λόγω της αποκοπής από την καθημερινή φθορά και του ανοίγματος του ατόμου σε νέους ορίζοντες, άρα και νέα προοπτική θεώρησης των πραγμάτων της ζωής. Για τον Ν. Μ. το ταξίδι αποτελεί, αντιθέτως, μια επώδυνη διαδικασία αποκοπής από το προσφιλέθιμα και το ασφαλές και εξόδο στο άγνωστο και εχθρικό. Σχεδόν μια διαδικασία απόκοπής από το μητρικό ομφάλιο λώρο:

«...Το βράδυ που ξαπλώνουμε στο αντίσκηνο και δγάζουμε τις πέτρινες στολές που μας παιδεύουν (...) και κάποια ώρα έρχεται μια δέσποινα κατάλευκη, μεταμορφώνεται η δόλια μάνα μου κι αρχίζω να της παραπονιέμαι...».

Από τα πρώτα αθά παιδικά θήματα, το πρώτο ταξίδι του βιβλίου, κάθε έξοδος από το οικείο ισοδυναμεί για τον σχεδόν άκοντα ταξιδιώτη με μια απειλή, συχνά απειλή θανάτου. Από την κυρία Τζοθάνα του πρώτου ταξιδιού στη γεμάτη θανάσιμες παγίδες στρατιωτική αποστολή στα Γιάννενα κι από το εμπύρετο ταξίδι του μέλιτος στις επίπονες περιόδους προς χώρους εξωτικούς και ξένους, η πορεία έξω από τη συναισθηματική εστία του ήρωα είναι εξ αρχής προδιαγραμμένη ως μια πορεία προς το θάνατο. Αυτός είναι, εξάλλου που δεσπόζει και στο «τελευταίο» των αφηγημάτων, ως αιτία ενός (τελευταίου;) επώδυνου ταξιδιού.

«Το ταξίδι που πληγώνει» είναι ένα βιβλίο τραυμάτων, άρα ένα βιβλίο μεγάλης ευαισθησίας. Είναι ένα μικρό χρονικό της ανθρώπινης ερημίας απέναντι σ' έναν κόσμο εχθρικό, τον οποίο ο καθένας υποχρεούται να διασχίσει «αδάκρυτος, φοβισμένος, μουλωχτός, μια ζωή ο ίδιος δηλαδή», εφόσον ο ομφάλιος λώρος επικοινωνίας με την ποθούμενη μητρική αποδοχή, τη μοναδική άνευ όρων και ανταλλαγμάτων, έχει από καιρό κοπεί.